

Jernbanedirektoratet
Postboks 16 Sentrum
0101 OSLO

Deres ref

Vår ref

Dato

25/5786-

28. januar 2026

Retningslinjer for tilskudd til redusert pris på periodebillett i kollektivtransporten

Vi viser til tildelingsbrev til Jernbanedirektoratet for 2026 av 22. desember hvor det fremkommer at Jernbanedirektoratet skal forvalte tilskudd til redusert pris på periodebillett i kollektivtransporten. Videre følger retningslinjer for tilskuddsordningen, utarbeidet av Samferdselsdepartementet.

a) Bakgrunn for ordningen

I transport- og kommunikasjonskomiteens innstilling til Prop. 1 S (2025-2026) ber Stortinget regjeringen utrede, i dialog med fylkeskommunene, muligheten til å innføre et nasjonalt månedskort for kollektivtransport. Målet er å kunne innføre et slik kort i løpet av 2027. Innføring forutsetter enighet og bevilgning i statsbudsjettet for 2027.

1. Utredningen skal belyse hvordan dette vil påvirke reisemønstre, kan få flere til å velge å reise kollektivt, redusere biltrafikk, samt økonomiske, operative og rettslige konsekvenser. Utredningen skal ta for seg konsekvensene for både byområder og de delene av landet der det er lavere kollektivdekning og færre reisende.
2. Det skal vurderes minimum tre modeller, hvor en modell skal ta utgangspunkt i dagens utgiftsnivå over statsbudsjettet til kollektivtransporten. En modell skal ta utgangspunkt i at det innføres et reisekort som gir rett til å reise ubegrenset med fylkeskommunal kollektivtrafikk og offentlig kjøpt persontransport med tog i hele landet for 499 kroner per måned. En modell må ta utgangspunkt i dagens utgiftsnivå over statsbudsjettet, inkludert økninger for 2026 slik utredningsinstruksen krever. Det er ønskelig at modellene er skalerbare.

3. I 2026 skal det, i påvente av utredningen, gjøres følgende tiltak for å sikre et best mulig kollektivtilbud, samt reduserte priser for de reisende:
 - a. Det bevilges 620 mill. kroner til en midlertidig søknadsordning som fylkeskommunene kan søke på for å redusere prisen på periodebilletter til de reisende.
 - b. Det bevilges 1 000 mill. kroner til fylkeskommunene for å sikre den fylkeskommunale kollektivtransporten, og disse medlemmer viser til omtalen av dette i Innst. 16 S (2025–2026).

Tilskuddsordningen finansieres over statsbudsjettets kap.1330 Særskilte transporttiltak, post 62 Tilskudd til kollektivtransport, jf. Innst.13 S (2025–2026) Tilskuddet er midlertidig og utbetales i utgangspunktet kun for ett år.

b) Mål og målgruppe for tilskuddsordningen

Formålet med tilskuddet er å gi reduserte priser på månedskort for kollektivtransport som fylkeskommunene er kjøpere av - dette inkluderer buss, båt/ferge og bane (bybane/trikk/t-bane), samt persontransport med tog som inngår i det enkelte fylkes takstsamarbeidsavtale. Det er et mål at tilskuddet skal redusere prisene på månedskort med om lag 100 kroner i gjennomsnitt.

Målgruppen for tilskuddet er alle fylkeskommunene som er kjøpere av minst en av overnevnte kategorier kollektivtransport og som tilbyr månedskort eller 30-dagersbillett.

Søknader og rapporter sendes til Jernbanedirektoratet som forvalter ordningen. Søknadsfrist er 31.03.2026.

c) Kriterier for måloppnåelse

Måloppnåelsen for tilskuddet måles ved:

- Pris på månedskort før og etter tildeling av tilskudd

d) Tildelingskriterier

Tilskuddet skal gå til å kompensere for reduserte priser på månedskort eller 30-dagers billett, og skal dekke de tapte billettinntektene fylkeskommunen får som direkte konsekvens av reduserte billettpriser. Tilskuddet skal ikke dekke ev. indirekte merkostnader knyttet til transporttilbud, vedlikehold, bemanning e.l. Tilskuddet skal ikke medføre en økonomisk fordel for et foretak og ikke være selektiv eller konkurransevridende.

Maksimal tildeling av midler per fylke er begrenset oppad til fylkenes respektive andeler av solgte periodebilletter i 2025, ref. tabell under. Det gir følgende fordeling av tilskudd:

Fylke	Tilskudd
Agder	19 287

Buskerud	12 133
Finnmark	1 780
Innlandet	11 395
Møre og Romsdal	9 763
Nordland	5 160
Oslo og Akershus	342 110
Rogaland	48 035
Troms	19 154
Trøndelag	46 700
Telemark	6 120
Vestfold	9 608
Vestland	81 082
Østfold	7 672
SUM	620 000

Tabell 1: Fordeling av tilskudd, basert på solgte periodebilletter i 2025. Tall oppgitt i 1 000 kroner

Prisreduksjonen skal være gjeldende minimum til og med 31.12.2026, og maksimalt ett år fra tidspunktet prisreduksjonen trer i kraft. Prisreduksjonen må også vare minst 6 mnd.

e) Opplegg for oppfølging og kontroll

Jernbanedirektoratet skal forvalte tilskuddsordningen, og skal motta og behandle søknader.

Tilskuddsmottaker må dokumentere hvilke reduserte billettinntekter tilskuddet har gått til å dekke, hvilke resultater tilskuddet har gitt i form av reduserte priser, og effekter av tilskuddet i form av utvikling i antall solgte månedskort, antall solgte billetter i andre billettkategorier, og antall reisende. I tillegg til de kvantitative tallene nevnt over, ber tilskuddsmottaker også om en kortfattet skriftlig vurdering av hvilke hovedeffekter tilskuddsmottaker har erfart at tilskuddet har hatt, herunder ev. utilsiktede effekter av tilskuddet i form av trengsel og/ eller økte kostnader til materiell, bemanning og vedlikehold etc. Dersom det er mulig, bes mottaker også om å beskrive utvikling i annen relevant transportbruk i samme tidsperiode for å synliggjøre sannsynlige konsekvenser av tilskuddet.

Jernbanedirektoratet vil vurdere mottatt rapportering og vurdere om det er behov for ytterligere oppfølging. Frist for rapportering er 30.06.2027

Manglende rapportering medfører varsel og eventuelle krav om tilbakebetaling av hele eller deler av tilskuddet. Dersom det er gitt uriktige opplysninger eller tilskuddet ikke er benyttet i samsvar med fastsatte betingelser, kan Jernbanedirektoratet kreve tildelte midler tilbakebetalt – helt eller delvis.

Av lov om Riksrevisjonen § 12 går det fram at Riksrevisjonen kan kreve enhver opplysning, redegjørelse eller ethvert dokument og foreta de undersøkelser som den finner nødvendig for å gjennomføre oppgavene. Dette gjelder også overfor tilskuddsmottaker i saker som

gjelder kontroll om tilskudd til offentlige eller private virksomheter brukes etter forutsetningene.

f) Evaluering

Jernbanedirektoratet vil evaluere tilskuddets positive og negative effekter og måloppnåelse.

g) Klageadgang

Innvilgelse av / avslag på tilskudd fra ordningen er et enkeltvedtak. I henhold til forvaltningsloven §28 er det klagerett.

Med hilsen

Cecilie Taule Fjordbakk (e.f.)
avdelingsdirektør

Arne Bjørdal Langan
utredningsleder

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer